

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument na schôdzu

A7-0271/2011

14.7.2011

*****I**
SPRÁVA

o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako osôb pod medzinárodnou ochranou a obsah poskytovanej ochrany (prepracované znenie)
(KOM(2009)0551 – C7-0250/2009 – 2009/0164(COD))

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

Spravodajkyňa: Jean Lambert

(Prepracovanie – článok 87 rokovacieho poriadku)

Označenie postupov

- * Konzultácia
- *** Súhlas
- ***I Riadny legislatívny postup (prvé čítanie)
- ***II Riadny legislatívny postup (druhé čítanie)
- ***III Riadny legislatívny postup (tretie čítanie)

(Typ postupu závisí od právneho základu navrhnutého v návrhu aktu.)

Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy k návrhu aktu

V pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch Európskeho parlamentu je zmenený a doplnený text označený **hrubou kurzívou**. *Štandardná kurzíva* označuje príslušným oddeleniam tie časti návrhu aktu, ku ktorým sa navrhuje oprava pri príprave konečného znenia textu (napríklad zrejmé chyby alebo vynechaný text v konkrétnej jazykovej verzii). Navrhované opravy tohto typu musia byť schválené príslušnými oddeleniami.

V záhlaví každého pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu týkajúceho sa platného aktu, ktorý sa má návrhom aktu zmeniť, sa v treťom riadku uvádza platný akt a vo štvrtom riadku príslušné ustanovenie tohto aktu. Časti prevzaté z ustanovenia platného aktu, ktoré chce Európsky parlament zmeniť a doplniť, ktoré sa však návrhom aktu nezmenili, sa označujú **tučným písmom**. Prípadné vypustenia týkajúce sa takýchto častí textu sa označujú takto: [...].

OBSAH

	strana
NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	5
DÔVODOVÁ SPRÁVA	38
PRÍLOHA: LIST VÝBORU PRE PRÁVNE VECI.....	40
PRÍLOHA: STANOVISKO KONZULTAČNEJ PRACOVNEJ SKUPINY PRÁVNÝCH SLUŽIEB EURÓPSKEHO PARLAMENTU, RADY A KOMISIE	42
POSTUP.....	44

NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako osôb pod medzinárodnou ochranou a obsah poskytovanej ochrany (prepracované znenie)

(KOM(2009)0551 – C7-0250/2009 – 2009/0164(COD))

(Riadny legislatívny postup – prepracovanie)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (KOM(2009)0551),
 - so zreteľom na článok 251 druhý odsek a článok 63 prvý odsek bod 1 písm. c), bod 2 písm. a) a bod 3 písm. a) Zmluvy o ES, v súlade s ktorými Komisia predložila návrh Európskemu parlamentu (C7-0250/2009),
 - so zreteľom na oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade s názvom Dôsledky nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy na prebiehajúce medziinštitucionálne rozhodovacie procesy (KOM(2009)0665),
 - so zreteľom na článok 294 ods. 3 a článok 78 ods. 2 písm. a) a b) Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru z 28. apríla 2010¹,
 - po porade s Výborom regiónov,
 - so zreteľom na Medziinštitucionálnu dohodu z 28. novembra 2001 o systematickejšom používaní techniky prepracovania právnych aktov²,
 - so zreteľom na list Výboru pre právne veci z 2. februára 2010 adresovaný Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci v súlade s článkom 87 ods. 3 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na článok 87 a článok 55 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci (A7-0271/2011),
- A. keďže podľa konzultačnej pracovnej skupiny právnych služieb Európskeho parlamentu, Rady a Komisie predmetný návrh neobsahuje žiadne zásadné zmeny a doplnenia okrem tých, ktoré sú ako také označené v návrhu, a keďže, pokiaľ ide o kodifikáciu nezmenených ustanovení skorších aktov spolu s uvedenými zmenami a doplneniami, návrh zahŕňa priamu kodifikáciu existujúcich textov bez zmeny ich podstaty,

¹ Ú. v. EÚ C 18, 19.1.2011, s. 80.

² Ú. v. ES C 77, 28.3.2002, s. 1.

1. prijíma nasledujúcu pozíciu v prvom čítaní, zohľadňujúc odporúčania konzultačnej pracovnej skupiny právnych služieb Európskeho parlamentu, Rady a Komisie;
2. poveruje svojho predsedu, aby postúpil túto pozíciu Rade, Komisii a národným parlamentom.

POZÍCIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU
V PRVOM ČÍTANÍ*

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o ■ ustanoveniach pre oprávnenie ■ štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako osôb pod medzinárodnou ochranou, **jednotné postavenie utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu** a obsah poskytovanej ochrany

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o *fungovaní Európskej únie (ZFEÚ)*, a najmä na jej **článok 78 ods. 2 písm. a) a b)**,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

po porade s Výborom regiónov,

po predložení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom²,

keďže:

- (1) Smernica Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany³, by sa mala podstatným spôsobom zmeniť a doplniť. Z dôvodu prehľadnosti je vhodné uvedenú smernicu prepracovať.

* Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy: nový alebo zmenený text je vyznačený **hrubou kurzívou**; vypustenia sa označujú symbolom ■.

¹ Stanovisko doručené 28. apríla 2010 (Ú. v. EÚ C 18, 19.1.2011, s. 80).

² Pozícia Európskeho parlamentu z

³ Ú. v. EÚ L 304, 30.9.2004, s. 12

- (2) Spoločná azylová politika vrátane spoločného európskeho azylového systému tvorí základnú súčasť cieľa Európskej únie, ktorým je postupné vytvorenie priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti otvoreného pre tých, ktorí donútení okolnosťami oprávnenne hľadajú ochranu v *Únii*.
- (3) Európska Rada na svojom osobitnom zasadnutí v Tampere dňa 15. a 16. októbra 1999 súhlasila s postupom na vytvorenie spoločného európskeho azylového systému na základe plného a komplexného uplatňovania Ženevského dohovoru z 28. júla 1951 týkajúceho sa postavenia utečencov („Ženevský dohovor“), ako bol doplnený Protokolom z New Yorku z 31. januára 1967 („Protokol“), potvrdzujúc tak zásadu zákazu vyhostenia alebo vrátenia a zaisťujúc, aby nikto nebol opätovne vystavený prenasledovaniu.
- (4) Ženevský dohovor a Protokol poskytujú základný kameň pre medzinárodný právny režim na ochranu utečencov.
- (5) Závery z Tampere ustanovujú, že spoločný európsky azylový systém by mal zahŕňať krátkodobu aproximáciu pravidiel o priznaní postavenia utečencov a pre obsah postavenia utečenca.
- (6) Závery z Tampere tiež ustanovujú, že pravidlá týkajúce sa postavenia utečenca by sa mali doplniť opatreniami o doplnkových formách ochrany, zabezpečujúcimi primerané postavenie akejkoľvek osobe, ktorá potrebuje takúto ochranu.
- (7) Prvá etapa budovania spoločného európskeho azylového systému je v súčasnosti dokončená. Európska rada na svojom zasadnutí 4. novembra prijala Haagsky program, v ktorom sa stanovujú ciele, ktoré sa majú realizovať v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v období rokov 2005 až 2010. V tejto súvislosti bola Európska komisia v Haagskom programe vyzvaná, aby dokončila hodnotenie právnych nástrojov prvej etapy a aby predložila Rade a Európskemu Parlamentu nástroje a opatrenia druhej etapy s cieľom prijať ich pred koncom roku 2010. ■
- (8) Európska rada v Európskom pakte o prisťahovalectve a azyle, ktorý bol prijatý dňa 15. – 16. októbra 2008, poukázala na skutočnosť, že medzi členskými štátmi pretrvávajú výrazné rozdiely v poskytovaní ochrany, a vyzvala na prijatie nových iniciatív vrátane návrhu na vytvorenie jednotného azylového konania so spoločnými zárukami s cieľom zavŕšiť budovanie spoločného európskeho azylového systému stanoveného v Haagskom programe, a poskytnúť tak vyššiu úroveň ochrany.
- (8a) *V Štokholmskom programe Európska rada zopakovala svoj záväzok vytvoriť najneskôr do roku 2012 spoločný priestor ochrany a solidarity založený na spoločnom konaní o azyle a jednotnom postavení pre osoby pod medzinárodnou ochranou v súlade s článkom 78 ZFEÚ.***
- (9) Na základe vykonaných hodnotení je v tejto fáze vhodné potvrdiť zásady ustanovené v smernici 2004/83/ES, ako aj usilovať sa dosiahnuť vyšší stupeň aproximácie pravidiel priznávania a obsahu medzinárodnej ochrany na základe vyšších štandardov ■ .

- (10) Mali by sa mobilizovať zdroje Európskeho fondu pre utečencov a Európskeho podporného úradu pre azyl (EASO) s cieľom poskytnúť primeranú podporu úsiliu členských štátov pri zavádzaní štandardov stanovených pre druhú etapu spoločného európskeho azylového systému, a to najmä tých členských štátov, ktoré predovšetkým z dôvodu ich geografickej a demografickej situácie čelia osobitnému a neúmernému tlaku na ich azylové systémy.
- (11) Hlavným cieľom tejto smernice je na jednej strane zaistiť, aby členské štáty uplatňovali spoločné kritériá pre identifikáciu osôb, ktoré skutočne potrebujú medzinárodnú ochranu, a na druhej strane zaistiť, aby bola k dispozícii minimálna úroveň výhod pre tieto osoby vo všetkých členských štátoch.
- (12) Aproximácia pravidiel o priznaní a obsahu postavenia utečenca a postavenia doplnkovej ochrany by mala pomôcť obmedziť sekundárne pohyby žiadateľov o medzinárodnú ochranu medzi členskými štátmi tam, kde takýto pohyb je spôsobený výlučne rozdielmi v legislatívnych rámcoch.
- (13) Členské štáty by mali mať právomoc uvádzať alebo udržiavať výhodnejšie ustanovenia, **než sú štandardy ustanovené v tejto smernici** pre štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo pre osoby bez štátneho občianstva, ktoré požadujú ochranu od členského štátu tam, kde sa takáto požiadavka chápe z dôvodov, že dotknutá osoba je utečencom v zmysle článku 1 písm. A Ženevského dohovoru alebo osobou **oprávnenou na doplnkovú ochranu**.
- (14) Na štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva, ktorí majú povolené zotrvať na územiach členských štátov z dôvodov, ktoré nie sú kvôli potrebe medzinárodnej ochrany, ale na diskriminačnom základe z naliehavých rodinných alebo humanitárnych dôvodov, sa táto smernica nevzťahuje.
- (15) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznávané najmä Chartou základných práv Európskej únie¹. Táto smernica sa snaží predovšetkým o zaistenie plného rešpektovania ľudskej dôstojnosti a práva na azyl žiadateľov o azyl a ich sprevádzajúcich rodinných príslušníkov, ako aj o podporu uplatňovania článkov 1, 7, **II**, 14, 15, 16, 18, 21, 24, 34 a 35 charty a mala by sa vykonávať primerane.
- (16) Pokiaľ ide zaobchádzanie s osobami, na ktoré sa táto smernica vzťahuje, členské štáty sú viazané záväzkami vyplývajúcimi z nástrojov medzinárodného práva, ktorých sú zmluvnou stranou, **predovšetkým vrátane tých, ktoré zakazujú diskrimináciu**.
- (17) Pri vykonávaní tejto smernice by členské štáty mali zohľadňovať hlavne „najlepší záujem dieťaťa“ v súlade s Dohovorom Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa z roku 1989. **Pri posudzovaní najlepšieho záujmu dieťaťa by členské štáty mali riadne zohľadňovať najmä zásadu celistvosti rodiny, prospechu a sociálneho rozvoja maloletej osoby, hľadiská ochrany a bezpečnosti a názory maloletej osoby v súlade s jej vekom a zrelosťou.**

¹ Ú. v. ES C 364, 18.12.2000, s. 1.

- (18) Je potrebné rozšíriť pojem rodinných príslušníkov a zohľadniť rozličné osobitné okolnosti týkajúce sa závislého postavenia a osobitnú pozornosť treba venovať najlepšiemu záujmu dieťaťa.
- (19) Touto smernicou nie je dotknutý Protokol o azyle pre štátnych občanov členských štátov Európskej únie, ako bol pripojený k **Zmluve o Európskej únii (ZEÚ) a ZFEÚ**.
- (20) Priznanie postavenia utečenca je deklaratórnym aktom.
- (21) Konzultácie s Vysokým komisárom Organizácie Spojených národov pre utečencov (UNHCR) môžu poskytnúť cenné usmernenie pre členské štáty pri určovaní postavenia utečenca podľa článku 1 Ženevského dohovoru.
- (22) Mali by sa stanoviť pravidlá pre definíciu a obsah postavenia utečenca s cieľom usmernenia príslušných vnútroštátnych orgánov členských štátov pri uplatňovaní Ženevského dohovoru.
- (23) Je potrebné zaviesť spoločné kritériá pre uznanie žiadateľov o azyl ako utečencov v zmysle článku 1 Ženevského dohovoru.
- (24) Osobitne je potrebné zaviesť spoločné pojmy týkajúce sa potrieb ochrany vznikajúcich na mieste, ako sú: zdroje bezprávia a ochrany; vnútroštátna ochrana; a prenasledovanie, vrátane dôvodov pre prenasledovanie.
- (25) Ochranu môžu, **ak o to majú záujem a je to v ich možnostiach**, poskytovať **bud'** štát **alebo** strany alebo organizácie vrátane medzinárodných organizácií, spĺňajúc podmienky tejto smernice, ktoré kontrolujú región alebo väčšiu oblasť v rámci územia štátu. Takáto ochrana by mala byť účinná, a **nie dočasná**.
- (26) Vnútoraná ochrana **proti prenasledovaniu alebo vážnemu bezpráviu** by mala byť efektívne dostupná žiadateľovi v časti krajiny pôvodu, kam môže bezpečne a legálne odcestovať, získať možnosť prijatia a **možno reálne očakávať, že sa tu usadí. Keď sú aktérmi prenasledovania štát alebo zástupcovia štátu, mal by jestvovať predpoklad, že žiadateľ nemá k dispozícii účinnú ochranu. Ak je žiadateľom maloletá osoba bez sprievodu, dostupnosť primeraných opatrení v oblasti starostlivosti a opatery, ktoré sú v najlepšom záujme maloletej osoby bez sprievodu, by mala byť súčasťou posúdenia, či je ochrana účinne dostupná.**
- (27) Pri posudzovaní žiadostí maloletých osôb o medzinárodnú ochranu je potrebné, aby členské štáty zohľadňovali osobitné formy prenasledovania detí.
- (28) Jednou z podmienok oprávnenia na postavenie utečenca v zmysle článku 1 písm. A Ženevského dohovoru je existencia príčinnej súvislosti medzi dôvodmi, ako sú rasa, náboženstvo, národnosť, politické názory alebo príslušnosť k určitej sociálnej skupine, a **aktmi perzekúcie alebo chýbajúca ochrana** proti **takýmto aktom**.
- (29) Rovnako je potrebné zaviesť spoločný pojem dôvodu prenasledovania „príslušnosť k určitej sociálnej skupine“. Na účely vymedzenia určitej sociálnej skupiny je

potrebné náležite zohľadniť otázky vyplývajúce z rodovej príslušnosti žiadateľa *vrátane rodovej identity a sexuálnej orientácie, ktoré môžu súvisieť s určitými právnymi tradíciami a zvykmi a ktorých výsledkom môže byť napríklad mrzačenie pohlavných orgánov, nútená sterilizácia či nútené potraty, a to do tej miery, do akej súvisia s oprávnenou obavou žiadateľa z prenasledovania.*

- (30) Činy, ktoré sú v rozpore s účelmi a zásadami Organizácie Spojených národov, sú vysvetlené v preambule a článkoch 1 a 2 Charty Organizácie Spojených národov a sú, okrem iného, začlenené v rezolúciách Organizácie Spojených národov týkajúcich sa opatrení na boj proti terorizmu, ktoré vyhlasujú, že „činy, metódy a praktiky terorizmu sú v rozpore s účelmi a zásadami Organizácie Spojených národov“ a že „vedomé financovanie, plánovanie a podnecovanie teroristických činov je v rozpore s účelmi a zásadami Organizácie Spojených národov“.
- (31) Ako je uvedené v článku 14, „postavenie“ môže zahŕňať tiež postavenie utečenca.
- (32) Mali by sa stanoviť tiež ■ pravidlá pre definíciu a obsah postavenia doplnkovej ochrany. Doplnková ochrana by mala byť doplnková a dodatočná k ochrane utečenca ustanovenej v Ženevskej dohovore.
- (33) Je potrebné zaviesť *spoločné* kritériá, na základe ktorých žiadatelia o medzinárodnú ochranu majú byť uznaní za oprávnených na doplnkovú ochranu. Tieto kritériá by mali čerpať z medzinárodných záväzkov podľa dokumentov a postupov týkajúcich sa ľudských práv existujúcich v členských štátoch.
- (34) Riziká, ktorým je spravidla vystavené obyvateľstvo krajiny alebo časť obyvateľstva, obvykle samotné nespôsobujú individuálne ohrozenie, ktoré by sa kvalifikovalo ako vážne bezprávie.
- (35) Rodinní príslušníci sú už len z dôvodu svojho vzťahu k utečencovi obvykle zraniteľní, čo sa týka činov prenasledovania, takým spôsobom, ktorý by mohol byť základom pre postavenie utečenca.
- (36) Pojem vnútornej bezpečnosti a verejného poriadku sa tiež vzťahuje na prípady, v ktorých štátny príslušník tretej krajiny patrí k združeniu, ktoré podporuje medzinárodný terorizmus, alebo podporuje takéto združenie.
- (36a) *Pri rozhodovaní o nárokoch na dávky podľa tejto smernice by členské štáty mali náležite brať do úvahy najlepší záujem dieťaťa, ako aj konkrétne okolnosti závislosti od osoby pod medzinárodnou ochranou týkajúcej sa blízkych príbuzných, ktorí sú už v členskom štáte a ktorí nie sú rodinnými príslušníkmi osôb pod medzinárodnou ochranou. Vo výnimočných prípadoch, keď blízky príbuzný osoby pod medzinárodnou ochranou je zosobášená maloletá osoba, ale nie v sprievode svojho manžela alebo manželky, môže byť v najlepšom záujme maloletej osoby ostat' so svojou pôvodnou rodinou.*
- (37) *Pri reagovaní na výzvu štokholmského programu týkajúcu sa zavedenia jednotného postavenia pre utečencov alebo osoby oprávnené na doplnkovú ochranu a s výnimkou odchýlok, ktoré sú nevyhnutné a objektívne odôvodnené, by sa mali*

osobám požívajúcim doplnkovú ochranu poskytnúť rovnaké práva a výhody, aké majú utečenci **podľa tejto smernice**, a mali by byť viazané na rovnaké podmienky oprávnenosti.

- (38) V rámci limitov stanovených medzinárodnými záväzkami môžu členské štáty stanoviť, že udelenie výhod, čo sa týka prístupu k zamestnaniu, sociálnemu zabezpečeniu, zdravotnej starostlivosti a prístupu k prostriedkom pre začlenenie, si vyžaduje predchádzajúce vydanie povolenia na pobyt.
- (39) V záujme toho, aby osoby pod medzinárodnou ochranou účinnejšie využívali práva a výhody ustanovené v smernici, je nevyhnutné zohľadniť ich špecifické potreby a osobitné problémy, ktorým čelia pri integrácii, **bez toho, aby bola dotknutá možnosť, aby členské štáty zaviedli alebo si ponechali priaznivejšie štandardy, čo by za normálnych okolností nemalo viesť k lepšiemu zaobchádzaniu s nimi, než je stanovené pre štátnych príslušníkov daného členského štátu.**
- (40) V tejto súvislosti je potrebné vyvinúť úsilie najmä na riešenie problémov ■ , ktoré osobám pod medzinárodnou ochranou bránia v účinnom prístupe k možnostiam vzdelávania a odbornej prípravy súvisiacim so zamestnaním, **ktoré okrem iného súvisia s finančnými obmedzeniami.**
- (41) Táto smernica sa neuplatňuje na finančné výhody od členských štátov, ktoré sa poskytujú na podporu vzdelávania.
- (42) Treba zväziť osobitné opatrenia s cieľom účinne riešiť praktické ťažkosti, s ktorými sa stretávajú osoby pod medzinárodnou ochranou a ktoré sa týkajú uznávania ich zahraničných diplomov, osvedčení alebo iných dokladov o formálnej kvalifikácii, predovšetkým z dôvodu nedostatku listinných dôkazov a ich neschopnosti znášať náklady súvisiace s postupmi uznávania týchto dokladov.
- (43) Najmä s cieľom zabrániť sociálnemu utrpeniu je vhodné, aby sa pre osoby pod medzinárodnou ochranou zaistilo v súvislosti so sociálnou pomocou primerané sociálne zabezpečenie a prostriedky živobytia bez diskriminácie. **Pokiaľ ide o sociálnu pomoc, spôsoby a podrobné údaje o poskytovaní základných výhod príjemcom postavenia doplnkovej ochrany by malo určiť vnútroštátne právo. Možnosť obmedzenia výhod pre príjemcov postavenia doplnkovej ochrany na základné výhody treba chápať v tom zmysle, že tento pojem sa vzťahuje aspoň na podporu minimálneho príjmu, pomoc v prípade choroby, tehotenstva a rodičovskú pomoc, pokiaľ sa takáto podpora alebo pomoc poskytuje štátnym príslušníkom podľa legislatívy dotknutého členského štátu.**
- (44) Osobám pod medzinárodnou ochranou mal by sa zaistiť prístup k zdravotnej starostlivosti vrátane starostlivosti o fyzické a duševné zdravie.
- (45) Osobitné potreby a špecifiká situácie osôb **s postavením utečenca alebo osôb požívajúcich doplnkovú ochranu** by sa mali v čo najväčšej miere zohľadniť v integračných programoch určených pre tieto osoby, **v prípade potreby aj prostredníctvom jazykového vzdelávania a poskytovania informácií o právach a povinnostiach jednotlivca súvisiacich s ich postavením ochrany v príslušnom**

členskom štáte.

- (46) Vykonávanie tejto smernice by sa malo posudzovať v pravidelných intervaloch, zohľadňujúc najmä vývoj medzinárodných záväzkov členských štátov týkajúcich sa zákazu vyhostenia alebo vrátenia, vývoj trhov práce v členských štátoch, ako aj vývoj spoločných základných zásad pre začlenenie.
- (47) Pretože ciele tejto smernice, a to vytvorenie ■ štandardov pre poskytovanie medzinárodnej ochrany štátnym príslušníkom tretej krajiny a osobám bez štátneho občianstva, nemôžu byť dostatočne dosiahnuté členskými štátmi, a môžu byť preto z dôvodu rozsahu a účinkov tejto smernice lepšie dosiahnuté na úrovni **Únie, Únia** môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity, ako je ustanovená v článku 5 **ZEÚ**. V súlade so zásadou proporcionality, ako je ustanovená v uvedenom článku, táto smernica nepresahuje rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie týchto cieľov.
- (47a) *V súlade s článkami 1, 2 a 4a ods. 1 Protokolu (č. 21) o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k ZEÚ a k ZFEÚ, a bez toho, aby bol dotknutý článok 4 uvedeného protokolu, sa Spojené kráľovstvo ani Írsko nepodieľajú na prijatí tejto smernice a nie sú ňou viazané, ani nie sú predmetom jej uplatňovania.***
- (48) V súlade s článkom 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a **ZFEÚ** sa Dánsko nepodieľa na prijatí tejto smernice a nie je ňou viazané, ani nie je predmetom jej uplatňovania.
- (49) Povinnosť transponovať túto smernicu do vnútroštátneho práva by sa mala obmedziť na tie ustanovenia, ktoré predstavujú podstatnú zmenu v porovnaní s predchádzajúcou smernicou. Povinnosť transponovať ustanovenia, ktoré sa nezmenili, vyplýva z predchádzajúcej smernice.
- (50) Táto smernica by sa mala uplatňovať bez toho, aby boli dotknuté záväzky členských štátov týkajúce sa lehoty na transpozíciu smernice stanovenej v prílohe I časti B do vnútroštátneho práva,

PRIJALI TÚTO SMERNICU

KAPITOLA I

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Účel

Účelom tejto smernice je stanoviť ■ ustanovenia pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako osôb pod medzinárodnou ochranou a obsah poskytovanej ochrany.

Článok 2

Vymedzenia pojmov

Na účely tejto smernice platia tieto vymedzenia pojmov:

- a) „medzinárodná ochrana“ znamená postavenie utečenca a postavenie doplnkovej ochrany, ako sú definované v písm. e) a g);
- b) „osoby pod medzinárodnou ochranou“ sú osoby, ktorým bolo priznané postavenie utečenca alebo postavenie doplnkovej ochrany, ako sú definované v písm. e) a g);
- c) „Ženevský dohovor“ znamená dohovor týkajúci sa postavenia utečencov uzavretý v Ženeve 28. júla 1951, ako bol zmenený a doplnený Protokolom z New Yorku z 31. januára 1967;
- d) „utečenec“ znamená štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý kvôli oprávnenej obave pred prenasledovaním z rasových, náboženských dôvodov, dôvodov štátnej príslušnosti, politických dôvodov, z dôvodu zastávania určitého politického názoru alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine nemôže prijať alebo v dôsledku uvedených obáv odmieta ochranu tejto krajiny, alebo osobu bez štátneho občianstva, ktorá sa nachádza mimo štátu svojho doterajšieho pobytu z dôvodov, ako je uvedené vyššie, alebo ktorá sa tam vzhľadom na uvedené obavy nemôže alebo nechce vrátiť, a na ktorú sa neuplatňuje článok 12;
- e) „postavenie utečenca“ znamená uznanie členským štátom štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva za utečenca;
- f) „osoba oprávnená na doplnkovú ochranu“ znamená štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátneho občianstva, ktorá nie je oprávnená ako utečenec, ale vzhľadom ku ktorej boli preukázané podstatné dôvody domnievať sa, že dotknutá osoba by v prípade, keď by bola vrátená do svojej krajiny pôvodu, alebo v prípade osoby bez štátneho občianstva do krajiny svojho doterajšieho pobytu, čelila reálnemu riziku utrpenia vážneho bezprávia, ako je definované v článku 15, a na ktorú sa neuplatňuje článok 17 ods. 1 a 2 a ktorá nemôže prijať alebo v dôsledku takéhoto rizika odmieta ochranu tejto krajiny;
- g) „postavenie doplnkovej ochrany“ znamená uznanie členským štátom štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva za osobu oprávnenú na doplnkovú ochranu;
- h) „žiadosť o medzinárodnú ochranu“ znamená požiadavku predloženú štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátneho občianstva o ochranu od členského štátu, o ktorých sa predpokladá, že požadujú postavenie utečenca alebo postavenie doplnkovej ochrany, a ktorí výslovne nepožadujú iný druh ochrany mimo rozsahu tejto smernice, o ktorú možno požiadať osobitne;
- i) „žiadateľ“ znamená štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátnej príslušnosti, ktorí podali žiadosť o medzinárodnú ochranu, vo veci ktorej zatiaľ nebolo prijaté konečné rozhodnutie;

- j) „rodinní príslušníci“ znamenajú, pokiaľ už rodina existovala v krajine pôvodu, nasledujúcich rodinných príslušníkov osoby pod medzinárodnou ochranou, ktorí sú prítomní v tom istom členskom štáte, pokiaľ ide o žiadosť o medzinárodnú ochranu:
- manželského partnera osoby pod medzinárodnou ochranou alebo jej nezosobášeného partnera v stabilnom vzťahu tam, kde legislatíva alebo prax dotknutého členského štátu zaobchádza s nezosobášenými dvojicami spôsobom porovnateľným so zosobášenými dvojicami podľa svojho práva týkajúceho sa ■ štátnych príslušníkov *tretej krajiny*,
 - maloleté deti dvojíc uvedených v prvej zarážke alebo osoby pod medzinárodnou ochranou pod podmienkou, že sú nezosobášené, a bez ohľadu na to, či sa narodili v manželskom zväzku alebo mimo neho, alebo boli adoptované, ako je definované podľa vnútroštátneho práva,
-
- otec, matka alebo iný dospelý ■, ktorí sú zodpovední za osobu pod medzinárodnou ochranou zo zákona alebo *podľa vnútroštátnych postupov dotknutého členského štátu*, ak je táto osoba maloletá a nezosobášená ■ ;
-
- k) „maloletý“ znamená osobu mladšiu ako 18 rokov, ktorá je štátnym príslušníkom tretej krajiny, alebo osobou bez štátnej príslušnosti;
- l) „maloletý bez sprievodu“ znamená maloletého, ktorý prichádza na územie členského štátu bez sprievodu dospelého zodpovedného za neho zo zákona alebo *podľa vnútroštátnych postupov dotknutého členského štátu* a pokiaľ nie je skutočne prevzatý do starostlivosti takejto osoby; zahŕňa to aj maloletého, ktorý zostal bez sprievodu po tom, ako vstúpil na územie členských štátov;
- m) „povolenie na pobyt“ znamená akékoľvek povolenie alebo oprávnenie vydané orgánmi členského štátu vo forme ustanovenej podľa legislatívy štátu umožňujúce štátnemu príslušníkovi tretej krajiny alebo osobe bez štátneho občianstva pobyt na jeho území;
- n) „krajina pôvodu“ znamená krajinu alebo krajiny štátnej príslušnosti alebo, pre osoby bez štátneho občianstva, krajinu posledného pobytu.

Článok 3

Výhodnejšie štandardy

Členské štáty môžu zaviesť alebo zachovávať výhodnejšie štandardy pre určovanie, kto je oprávnený ako utečenec alebo ako osoba oprávnená na doplnkovú ochranu, a pre určenie obsahu medzinárodnej ochrany, pokiaľ sú tieto normy zlučiteľné s touto smernicou.

KAPITOLA II

Článok 4

Posudzovanie skutočností a okolností

1. Členské štáty môžu považovať za povinnosť žiadateľa predložiť čo najskôr všetky dôkazy potrebné na zdôvodnenie žiadosti o medzinárodnú ochranu. V spolupráci so žiadateľom je povinnosťou členského štátu posúdiť príslušné náležitosti žiadosti.
2. Náležitosti uvedené v odseku 1 pozostávajú z vyhlásení žiadateľa a celej dokumentácie, ktorá je k dispozícii žiadateľovi, ktoré sa týkajú veku žiadateľa a základných informácií vrátane tých, ktoré sa týkajú príslušných príbuzných, totožnosti, štátnej príslušnosti (štátnych príslušností), krajiny (krajín) a miesta (miest) predchádzajúceho pobytu, predchádzajúcich žiadostí o azyl, cestovných trás, cestovných dokladov a dôvodov pre požadovanie medzinárodnej ochrany.
3. Posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu sa má vykonať na individuálnom základe a zahŕňa zohľadnenie:
 - a) všetkých príslušných skutočností, pokiaľ sa týkajú krajiny pôvodu v čase prijatia rozhodnutia o žiadosti; vrátane zákonov a nariadení krajiny pôvodu a spôsobu, ktorým sú uplatňované;
 - b) príslušných vyhlásení a dokumentácie predloženej žiadateľom vrátane informácií o tom, či žiadateľ bol alebo môže byť predmetom prenasledovania alebo vážneho bezprávia;
 - c) individuálneho postavenia a osobných okolností žiadateľa vrátane takých faktorov ako pôvod, pohlavie a vek, s cieľom posúdenia, či by na základe osobných okolností žiadateľa činy, ktorým bol alebo mohol byť žiadateľ vystavený, predstavovali prenasledovanie alebo vážne bezprávie;
 - d) či činnosti žiadateľa od opustenia krajiny pôvodu boli vykonávané s výlučným alebo hlavným cieľom vytvorenia potrebných podmienok pre požadovanie medzinárodnej ochrany tak, aby sa posúdilo, či tieto činnosti spôsobia, že žiadateľ bude vystavený prenasledovaniu alebo vážnemu bezpráviu v prípade návratu do tejto krajiny;
 - e) či sa mohlo odôvodnene očakávať, že žiadateľ prijme ochranu inej krajiny, kde by mohol získať štátne občianstvo.
4. Skutočnosť, že žiadateľ už bol predmetom prenasledovania alebo vážneho bezprávia alebo priamych hrozieb takéhoto prenasledovania alebo takéhoto bezprávia, je vážnou známkou oprávnenej obavy žiadateľa z prenasledovania alebo reálneho rizika utrpenia vážneho bezprávia, pokiaľ neexistujú primerané dôvody domnievať sa, že takéto prenasledovanie alebo vážne bezprávie sa nebudú opakovať.
5. V prípade, že členské štáty uplatňujú zásadu, podľa ktorej je povinnosťou žiadateľa zdôvodniť žiadosť o medzinárodnú ochranu, a v prípade, že aspekty vyhlásení žiadateľa nie

sú podložené listinným alebo iným dôkazom, tieto aspekty si nevyžadujú potvrdenie, ak sú splnené nasledovné podmienky:

- a) žiadateľ skutočne vynaložil snahu zdôvodniť svoju žiadosť;
- b) boli predložené príslušné zložky, ktoré sú k dispozícii žiadateľovi, a bolo poskytnuté uspokojivé vysvetlenie týkajúce sa akéhokoľvek nedostatku iných príslušných zložiek;
- c) vyhlásenia žiadateľa sú uznané za logické a prijateľné a nie sú v rozpore s dostupnými osobitnými a všeobecnými informáciami týkajúcimi sa prípadu žiadateľa;
- d) žiadateľ požiadal o medzinárodnú ochranu v najskoršom možnom čase, alebo žiadateľ preukázal primeraný dôvod, prečo tak neurobil; a
- e) bola preukázaná všeobecná dôveryhodnosť žiadateľa.

Článok 5

Potreby medzinárodnej ochrany vznikajúce na mieste

1. Opodstatnená obava z prenasledovania alebo reálne riziko vážneho bezprávia môžu byť založené na udalostiach, ktoré sa uskutočnili odvtedy, ako žiadateľ opustil krajinu pôvodu.
2. Opodstatnená obava z prenasledovania alebo reálne riziko utrpenia vážneho bezprávia môže vychádzať z činností, ktoré vykonával žiadateľ odvtedy, ako opustil krajinu pôvodu, najmä ak sa preukáže, že dané činnosti predstavujú vyslovenie určitého presvedčenia a zotrvanie na takomto presvedčení alebo orientácii, ktoré žiadateľ prejavoval už v krajine pôvodu.
3. Bez toho, aby bol dotknutý Ženevský dohovor, členské štáty môžu určiť, že žiadateľovi, ktorý podá následnú žiadosť, sa spravidla neudelí postavenie utečenca, ak je riziko prenasledovania založené na okolnostiach, ktoré žiadateľ vytvoril svojím vlastným rozhodnutím od opustenia krajiny pôvodu.

Článok 6

Aktéri prenasledovania alebo vážneho bezprávia

Aktéri prenasledovania alebo vážneho bezprávia zahŕňajú:

- a) štát;
- b) strany alebo organizácie kontrolujúce štát alebo podstatnú časť územia štátu;
- c) neštátnych aktérov, ak je možné preukázať, že aktéri uvedení v písm. a) a b) vrátane medzinárodných organizácií nie sú schopní alebo ochotní poskytnúť ochranu pred prenasledovaním alebo vážnym bezpráviem, ako je definované v článku 7.

Článok 7

Aktéri ochrany

1. Ochrana pred prenasledovaním alebo vážnym bezpráviem ■ môže byť poskytovaná iba:
 - a) štátom; alebo
 - b) stranami alebo organizáciami vrátane medzinárodných organizácií, ktoré kontrolujú štát alebo podstatnú časť územia štátu, **ak** sú ochotné a schopné **poskytovať ochranu v súlade s odsekom 2**.
2. **Táto ochrana musí byť účinná, a nie dočasná. Táto** ochrana sa spravidla poskytuje, keď aktéri uvedení v odseku 1 **písm. a) a b)** prijmú primerané opatrenia na zabránenie prenasledovaniu alebo utrpeniu vážneho bezprávia, okrem iného fungovaním účinného právneho systému na odhalenie, stíhanie a potrestanie činov predstavujúcich prenasledovanie alebo vážne bezprávie, a žiadateľ má prístup k takejto ochrane.
3. Pri posudzovaní, či medzinárodné organizácie kontrolujú štát alebo podstatnú časť jeho územia a poskytujú ochranu, ako je opísané v odseku 2, členské štáty zohľadňujú akékoľvek pokyny, ktoré môžu byť poskytnuté v príslušných aktoch Rady.

Článok 8

Vnútroštátna ochrana

1. Ako súčasť posudzovania žiadosti o medzinárodnú ochranu môžu členské štáty určiť, že žiadateľ nepotrebuje medzinárodnú ochranu, ak žiadateľ v niektorej časti krajiny pôvodu:
 - a) ***má neopodstatnenú obavu z prenasledovania alebo nie je reálne ohrozený vážnym bezpráviem, alebo***
 - b) má prístup k ochrane proti prenasledovaniu alebo vážnemu bezpráviu, ako sa vymedzuje v článku 7 ■ ,a môže bezpečne a legálne odcestovať ***a získať možnosť prijatia*** do tejto časti krajiny ***a možno reálne očakávať, že sa tam usadí.***
2. Pri posudzovaní, či má žiadateľ ***opodstatnenú obavu z prenasledovania alebo je reálne ohrozený vážnym bezpráviem, alebo má*** prístup k ochrane proti prenasledovaniu alebo vážnemu bezpráviu v časti krajiny pôvodu v súlade s odsekom 1, členské štáty zohľadnia v čase prijímania rozhodnutia o žiadosti všeobecné okolnosti prevládajúce v tejto časti krajiny a osobné okolnosti žiadateľa ***v súlade s článkom 4***. Na tento účel členské štáty zabezpečia, aby sa získali presné a aktuálne údaje z ***relevantných*** zdrojov, napríklad od UNHCR a EASO.

KAPITOLA III

Oprávnenie na postavenie utečenca

Článok 9

Činy prenasledovania

1. Aby sa čin považoval za čin prenasledovania v zmysle článku 1 písm. A Ženevského dohovoru, musí
 - a) byť svojou povahou dostatočne vážny alebo opakovaný tak, aby predstavoval vážne porušovanie základných ľudských práv, najmä práv, na ktoré sa nevzťahuje výnimka podľa článku 15 ods. 2 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, alebo
 - b) byť zoskupením rozličných opatrení vrátane porušovania ľudských práv, ktoré sú dostatočne vážne na to, aby mali na jednotlivca rovnaký vplyv ako je uvedený v písm. a).
2. Činy prenasledovania, ako sú kvalifikované v odseku 1, môžu okrem iného nadobúdať formu:
 - a) činov fyzického alebo duševného násillia vrátane činov sexuálneho násillia;
 - b) zákonných, správnych, policajných a/alebo súdnych opatrení, ktoré sú samotné diskriminačné alebo ktoré sú vykonávané diskriminačným spôsobom;
 - c) stíhania alebo potrestania, ktoré je neúmerné alebo diskriminačné;
 - d) odmietnutia súdneho odškodnenia vyplývajúceho z neúmerného alebo diskriminačného potrestania;
 - e) stíhania alebo potrestania kvôli odmietnutiu vykonania vojenskej služby v čase konfliktu v prípade, že vykonávanie vojenskej služby by znamenalo trestné činy alebo akty, na ktoré sa vzťahujú klauzuly vylúčenia, ako je uvedené v článku 12 ods. 2;
 - f) činy špecifické pre pohlavie alebo činy osobitného charakteru týkajúceho sa detí.
3. V súlade s článkom 2 písm. *d)* musí existovať spojenie medzi dôvodmi uvedenými v článku 10 a činmi prenasledovania, ako sú kvalifikované v odseku 1, alebo stav, keď chýba ochrana proti takýmto činom.

Článok 10

Dôvody prenasledovania

1. Členské štáty zohľadnia pri posudzovaní dôvodov pre prenasledovanie tieto prvky:
 - a) pojem rasy bude zahŕňať najmä činitele farby, pôvodu alebo príslušnosti ku konkrétnej etnickej skupine;
 - b) pojem náboženstvo bude zahŕňať najmä zastávanie teistického, neteistického a ateistického presvedčenia, účasť alebo zdržanie sa oficiálnych bohoslužieb v súkromí alebo na verejnosti, sám alebo v spoločnosti iných, iné náboženské úkony alebo prejavy názoru alebo formy osobného alebo spoločného postoja, ktorý je

založený na náboženskom presvedčení alebo ktorý je ním nariadený;

- c) pojem občianstva sa neobmedzuje na štátne občianstvo alebo jeho neexistenciu, ale zahŕňa predovšetkým príslušnosť k skupine určenej jej kultúrnou, etnickou alebo lingvistickou identitou, spoločným geografickým alebo politickým pôvodom alebo vzťahom s obyvateľstvom iného štátu;
- d) skupina tvorí určitú sociálnu skupinu najmä v prípade, že:
 - príslušníci tejto skupiny majú prirodzenú charakteristiku alebo spoločný pôvod, ktorý sa nemôže zmeniť, alebo zdieľajú charakteristiku alebo vieru, ktorá je taká základná pre identitu alebo vedomie, že osoba by nemala byť nútená, aby sa jej zriekla, a
 - táto skupina má jednoznačnú identitu v príslušnej krajine, pretože je vnímaná ako odlišná od okolitej spoločnosti.

V závislosti od okolností v krajine pôvodu môže určitá sociálna skupina zahŕňať skupinu vychádzajúcu zo spoločnej charakteristiky sexuálnej orientácie. Sexuálna orientácia sa nemôže chápať ako orientácia zahŕňajúca činy považované za trestné v súlade s vnútroštátnym právom členských štátov. Aspektom týkajúcim sa rodu **vrátane rodovej identity** sa venuje náležitá pozornosť na účely určenia príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo zisťovania charakteristík takejto skupiny;

- e) pojem politického názoru bude zahŕňať najmä zastávanie určitého názoru, filozofie alebo náboženského presvedčenia v záležitosti spojenej s prípadnými aktérmi prenasledovania uvedenými v článku 6 a ich politikami alebo metódami bez ohľadu na to, či tento žiadateľ uplatňoval tento názor, filozofiu alebo náboženské presvedčenie.

2. Pri posudzovaní, či žiadateľ má oprávnenú obavu z prenasledovania, je nepodstatné, či má žiadateľ skutočne takú rasovú, náboženskú, národnú, sociálnu alebo politickú charakteristiku, ktorá spôsobuje prenasledovanie, za predpokladu, že takáto charakteristika je prisudzovaná žiadateľovi aktérom prenasledovania.

Článok 11

Skončenie

1. Štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva stratia postavenie utečenca, ak:

- a) dobrovoľne znova prijímú ochranu štátu štátneho občianstva, alebo
- b) po tom, čo stratili štátne občianstvo, znova ho dobrovoľne získajú, alebo
- c) nadobudli nové štátne občianstvo a nachádzajú sa pod ochranou štátu, od ktorého získali nové štátne občianstvo, alebo
- d) dobrovoľne sa znova usadili v krajine, ktorú opustili alebo do ktorej sa nevrátili z obavy pred prenasledovaním, alebo

- e) nemôžu ďalej odmietat' ochranu štátu, ktorého štátne občianstvo majú, pretože zanikli okolnosti, pre ktoré sa im priznalo postavenie utečenca, alebo
 - f) sú osobami bez štátneho občianstva, ktoré sú schopné vrátiť sa do štátu svojho predchádzajúceho pobytu, pretože zanikli okolnosti, pre ktoré sa im priznalo postavenie utečenca.
2. Pri zvažovaní bodov e) a f) odseku 1 členské štáty zohľadňujú, či zmena okolností je takého významného a trvalého charakteru, že obava žiadateľa z prenasledovania sa už nemôže považovať za opodstatnenú.
3. Ustanovenia odseku 1 písm. e) a f) sa nevzťahujú na utečenca, ktorý môže uviesť závažné dôvody vyplývajúce z predchádzajúceho prenasledovania pre odmietnutie ochrany štátu, ktorého je štátnym príslušníkom, alebo, v prípade osoby bez štátnej príslušnosti, štátu svojho predchádzajúceho pobytu.

Článok 12

Vylúčenie

1. Štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva sú vylúčení z postavenia utečenca, ak:
- a) patria do rozsahu pôsobnosti článku 1 písm. D Ženevského dohovoru, ktorý sa týka ochrany alebo pomoci od orgánov alebo agentúr Organizácie Spojených národov iných ako UNHCR. Ak takáto ochrana alebo pomoc z akéhokoľvek dôvodu zanikla bez toho, aby sa o postavení týchto osôb definitívne rozhodlo v súlade s príslušnými uzneseniami Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov, tieto osoby budú oprávnené ipso facto na výhody z ustanovení tejto smernice;
 - b) sú uznaní príslušnými orgánmi štátu, v ktorom majú pobyt, za osoby majúce práva a povinnosti, ktoré sa udeľujú štátnym príslušníkom tohto štátu, alebo práva a povinnosti, ktoré sú s nimi rovnocenné.
2. Štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva sú vylúčení zo získania postavenia utečenca, ak existujú vážne dôvody domnievať sa, že:
- a) sa dopustili trestného činu proti mieru, vojnových zločinov alebo trestných činov proti ľudskosti podľa medzinárodných dokumentov obsahujúcich ustanovenia o takýchto trestných činoch;
 - b) sa dopustili vážneho nepolitického trestného činu mimo štátu svojho azylu pred tým, ako v ňom boli prijatí ako utečenci, čo znamená čas vydania povolenia na pobyt na základe priznania postavenia utečenca; najmä neľudské činy, aj keď sú spáchané s údajne politickým cieľom, môžu byť klasifikované ako vážne nepolitické trestné činy;
 - c) sú vinní za činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov, ako sú uvedené v preambule a článkoch 1 a 2 Charty Organizácie Spojených národov.

3. Odsek 2 sa uplatňuje na osoby, ktoré podnecujú trestné činy alebo sa inak podieľajú na páchaní trestných činov alebo činov uvedených v tomto dokumente.

KAPITOLA IV

Postavenie utečenca

Článok 13

Priznanie postavenia utečenca

Členské štáty priznajú postavenie utečenca štátnemu príslušníkovi tretej krajiny alebo osobe bez štátneho občianstva, ktorí sú oprávnení ako utečenci v súlade s kapitolami II a III.

Článok 14

Zrušenie, ukončenie alebo odmietnutie obnovenia postavenia utečenca

1. Pokiaľ ide o žiadosti o medzinárodnú ochranu podané po nadobudnutí účinnosti smernice 2004/83/ES, členské štáty zrušia, ukončia alebo odmietnu obnoviť postavenie utečenca štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva priznané vládny, správny, súdny alebo kvázi súdny orgánom, ak táto osoba prestáva byť utečencom v súlade s článkom 11.
2. Bez toho, aby bola dotknutá povinnosť utečenca v súlade s článkom 4 ods. 1 odhaliť všetky významné skutočnosti a poskytnúť všetku príslušnú dokumentáciu, ktorú má k dispozícii, členský štát, ktorý priznal postavenie utečenca, preukáže na individuálnom základe, že dotknutá osoba prestala byť utečencom alebo nikdy ním nebola v súlade s odsekom 1 tohto článku.
3. Členské štáty zrušia, ukončia alebo odmietnu obnoviť postavenie utečenca štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva, ak po tom, ako im bolo priznané postavenie utečenca, dotknutý členský štát preukázal, že:
 - a) nemali mať postavenie utečenca alebo sú vylúčení z postavenia utečenca v súlade s článkom 12;
 - b) skresľovanie alebo neuvedenie skutočností vrátane použitia falošných dokladov z ich strany boli rozhodujúce pre priznanie postavenia utečenca.
4. Členské štáty môžu zrušiť, ukončiť alebo odmietnuť obnoviť postavenie priznané utečencovi vládny, administratívny, súdny alebo kvázi súdny orgánom, keď:
 - a) existujú primerané dôvody pre to, aby bol považovaný za nebezpečenstvo pre bezpečnosť členského štátu, v ktorom je prítomný;
 - b) po tom, ako bol odsúdený právoplatným rozsudkom za obzvlášť nebezpečný trestný čin, predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť tohto členského štátu.
5. V situáciách opísaných v odseku 4 môžu členské štáty rozhodnúť o nepriznaní

postavenia utečencovi, ak takéto rozhodnutie ešte nebolo prijaté.

6. Osoby, na ktoré sa uplatňujú odseky 4 alebo 5, sú oprávnené na práva uvedené v článkoch 3, 4, 16, 22, 31, 32 a 33 Ženevského dohovoru alebo na podobné práva, ak sú prítomné v danom členskom štáte.

KAPITOLA V

Oprávnenie na doplnkovú ochranu

Článok 15

Vážne bezprávie

Vážne bezprávie pozostáva z:

- a) trestu smrti alebo popravy, alebo
- b) mučenia alebo neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo potrestania žiadateľa v krajine pôvodu, alebo
- c) vážneho a individuálneho ohrozenia života občana alebo osoby z dôvodu všeobecného násillia v situáciách medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

Článok 16

Skončenie

1. Štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva prestanú byť oprávnení na doplnkovú ochranu, ak prestali existovať okolnosti, ktoré viedli na priznanie postavenia doplnkovej ochrany alebo sa zmenili do takej miery, že ochranu už nepožadujú.

2. Pri uplatňovaní odseku 1 členské štáty zohľadňujú, či zmena okolností je takého závažného a trvalého charakteru, že osoba oprávnená na doplnkovú ochranu už nečelí reálnemu riziku vážneho bezprávia.

3. Odsek 1 sa nevzťahuje na príjemcu doplnkovej ochrany, ktorý môže uviesť závažné dôvody vyplývajúce z predchádzajúceho vážneho bezprávia pre odmietnutie ochrany štátu, ktorého je štátnym príslušníkom, alebo, v prípade osoby bez štátnej príslušnosti, štátu svojho predchádzajúceho pobytu.

Článok 17

Vylúčenie

1. Štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva sú vylúčení z oprávnenia na doplnkovú ochranu, ak existujú vážne dôvody domnievať sa, že:

- a) sa dopustili trestného činu proti mieru, vojnových zločinov alebo trestných činov proti ľudskosti podľa medzinárodných dokumentov obsahujúcich ustanovenia o takýchto

- trestných činoch;
- b) sa dopustili závažného trestného činu;
 - c) sú vinní za činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov, ako sú uvedené v preambule a článkoch 1 a 2 Charty Organizácie Spojených národov;
 - d) predstavujú nebezpečenstvo pre spoločnosť alebo bezpečnosť členského štátu, v ktorom sú prítomní.
2. Odsek 1 sa uplatňuje na osoby, ktoré podnecujú trestné činy alebo sa inak podieľajú na páchaní trestných činov alebo činov uvedených v tomto dokumente.

3. Členské štáty môžu vylúčiť štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátneho občianstva z oprávnenia na doplnkovú ochranu, ak pred svojím vstupom do tohto členského štátu spáchali jeden alebo viacero trestných činov, mimo rozsahu odseku 1, ktoré by boli postihnutelné trestom odňatím slobody, ak by boli spáchané v dotknutom členskom štáte, a ak opustili svoju krajinu pôvodu iba preto, aby sa vyhli sankciám vyplývajúcim z týchto trestných činov.

KAPITOLA VI

Postavenie doplnkovej ochrany

Článok 18

Priznanie postavenia doplnkovej ochrany

Členské štáty priznávajú postavenie doplnkovej ochrany štátnemu príslušníkovi tretej krajiny alebo osobe bez štátneho občianstva oprávneným na doplnkovú ochranu v súlade s kapitolami II a V.

Článok 19

Zrušenie, ukončenie alebo odmietnutie obnovenia postavenia doplnkovej ochrany

1. Pokiaľ ide o žiadosti o medzinárodnú ochranu podané po nadobudnutí účinnosti smernice **2004/83/ES**, členské štáty zrušia, ukončia alebo odmietnu obnoviť postavenie doplnkovej ochrany štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva priznané vládny, správny, súdny alebo kvázi súdny orgánom, ak tieto osoby prestali byť oprávnené na doplnkovú ochranu v súlade s článkom 16.

2. Členské štáty môžu zrušiť, ukončiť alebo odmietnuť obnoviť postavenie doplnkovej ochrany štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva priznané vládny, správny, súdny alebo kvázi súdny orgánom, ak po tom, ako im bolo priznané postavenie doplnkovej ochrany, mali byť vylúčení z oprávnenia na doplnkovú ochranu v súlade s článkom 17 ods. 3.

3. Členské štáty zrušia, ukončia alebo odmietnu obnoviť postavenie doplnkovej ochrany

štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva, ak:

- a) po priznaní postavenia doplnkovej ochrany mali byť vylúčení alebo sú vylúčení z oprávnenia na doplnkovú ochranu v súlade s článkom 17 ods. 1 a 2;
 - b) skresľovanie alebo neuvedenie skutočností vrátane použitia falošných dokladov z ich strany boli rozhodujúce pre priznanie postavenia doplnkovej ochrany.
4. Bez toho, aby bola dotknutá povinnosť štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva v súlade s článkom 4 ods. 1 odhaliť všetky významné skutočnosti a poskytnúť všetku príslušnú dokumentáciu, ktorú má k dispozícii, členský štát, ktorý priznal postavenie doplnkovej ochrany, preukáže na individuálnom základe, že dotknutá osoba prestala byť oprávnená alebo nie je oprávnená na doplnkovú ochranu v súlade s odsekmi 1, 2 a 3 tohto článku.

KAPITOLA VII

Obsah medzinárodnej ochrany

Článok 20

Všeobecné pravidlá

1. Touto kapitolou nie sú dotknuté práva stanovené v Ženevskom dohovore.
2. Táto kapitola sa uplatňuje na utečencov, ako aj na osoby oprávnené na doplnkovú ochranu, pokiaľ sa neuviedlo inak.
3. Pri vykonávaní tejto kapitoly členské štáty zohľadňujú osobitnú situáciu zraniteľných osôb, ako sú maloleté osoby, maloleté osoby bez sprievodu, invalidné osoby, starší ľudia, tehotné ženy, osamelí rodičia s maloletými deťmi, obeť obchodovania s ľuďmi, osoby s mentálnymi poruchami a osoby, ktoré boli vystavené mučeniu, znásilneniu alebo iným vážnym formám psychického, fyzického alebo sexuálneho násillia.
4. Odsek 3 sa uplatňuje iba na osoby považované za osoby majúce osobitné potreby, a to po individuálnom posúdení ich situácie.
5. Pri vykonávaní ustanovení tejto kapitoly, ktorá zahŕňa maloleté osoby, sa zohľadňuje predovšetkým najlepší záujem dieťaťa.

Článok 21

Ochrana pred vyhostením alebo vrátením

1. Členské štáty rešpektujú zásadu nevyhostenia v súlade so svojimi medzinárodnými záväzkami.
2. V prípade, že to nie je zakázané medzinárodnými záväzkami uvedenými v odseku 1, členské štáty môžu vyhostiť utečenca bez ohľadu na to, či je alebo nie je oficiálne uznaný, ak:
 - a) existujú primerané dôvody pre to, aby bol považovaný za nebezpečenstvo pre bezpečnosť členského štátu, v ktorom je prítomný; alebo
 - b) po tom, ako bol odsúdený právoplatným rozsudkom za obzvlášť nebezpečný trestný čin, predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť tohto členského štátu.
3. Členské štáty môžu zrušiť, ukončiť alebo odmietnuť obnoviť alebo udeliť povolenie na pobyt utečencovi, na ktorého sa uplatňuje odsek 2.

Článok 22

Informácie

Členské štáty zabezpečia osobám pod medzinárodnou ochranou čo najskôr po tom, ako im bolo udelené postavenie príslušnej ochrany, prístup k informáciám v jazyku, *ktorému*

rozumejú alebo o ktorom sa odôvodnene predpokladá, že mu rozumejú, o právach a povinnostiach týkajúcich sa tohto postavenia.

Článok 23

Zachovanie celistvosti rodiny

1. Členské štáty zaistia, aby sa zachovala celistvosť rodiny.
2. Členské štáty zaistia, aby rodinní príslušníci osoby pod medzinárodnou ochranou, ktorí nie sú jednotlivo oprávnení na takúto ochranu, boli oprávnení požadovať výhody uvedené v článkoch 24 až 35 v súlade s vnútroštátnymi postupmi, pokiaľ je to zlučiteľné s ich osobným právnym postavením rodinného príslušníka.
3. Odseky 1 a 2 nie sú uplatniteľné v prípade, keď rodinný príslušník je alebo by bol vylúčený z medzinárodnej ochrany podľa kapitol III a V.
4. Bez ohľadu na odseky 1 a 2 môžu členské štáty odmietnuť, znížiť alebo zrušiť výhody uvedené v tomto dokumente z dôvodov vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku.
5. Členské štáty môžu rozhodnúť, že sa tento článok uplatňuje aj na ostatných blízkych príbuzných, ktorí žili spolu ako súčasť rodiny v čase opustenia krajiny pôvodu a ktorí boli v tom čase celkom alebo podstatne závislí od osoby pod medzinárodnou ochranou.

Článok 24

Povolenia na pobyt

1. Hneď ako je to možné po udelení **medzinárodnej ochrany**, členské štáty vydajú osobám pod medzinárodnou ochranou povolenie na pobyt, ktoré musí byť platné minimálne tri roky a obnoviteľné, pokiaľ to závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku nevyžadujú inak a bez toho, aby bol dotknutý článok 21 ods. 3.

Bez toho, aby **bol dotknutý článok 23 odsek 1**, povolenie na pobyt, ktoré má byť vydané rodinným príslušníkom **príjemcov postavenia utečenca**, môže byť platné maximálne tri roky a môže byť obnoviteľné.

2. **Hneď ako je to možné po udelení medzinárodnej ochrany, členské štáty vydajú osobám pod doplnkovou ochranou a ich rodinným príslušníkom obnoviteľné povolenie na pobyt, ktoré musí byť platné najmenej jeden rok a v prípade obnovenia najmenej dva roky, pokiaľ to závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku nevyžadujú inak.**

Článok 25

Cestovný doklad

1. Členské štáty vydajú príjemcom postavenia utečenca cestovné doklady vo forme uvedenej v prílohe k Ženevskému dohovoru na účel cestovania mimo ich územia, pokiaľ to závažné dôvody vnútornej bezpečnosti alebo verejného poriadku nevyžadujú inak.

2. Členské štáty vydajú príjemcom postavenia doplnkovej ochrany, ktorí nemajú možnosť získať národný pas, dokumenty, ktoré im umožnia vycestovať mimo ich územia, pokiaľ to závažné dôvody vnútroštátnej bezpečnosti alebo verejného poriadku nevyžadujú inak.

Článok 26

Prístup k zamestnaniu

1. Členské štáty povolia osobám pod medzinárodnou ochranou, aby mohli aktívne vykonávať činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba podľa pravidiel všeobecne uplatniteľných na povolanie alebo štátnu službu, a to bezprostredne po udelení ochrany.

2. Členské štáty zaistia, aby sa osobám pod medzinárodnou ochranou ponúkali činnosti, ako sú možnosti vzdelávania týkajúce sa zamestnania pre dospelých, odborné školenia vrátane kurzov odbornej prípravy na zvýšenie kvalifikácie, praktické skúsenosti na pracovisku a poradenské služby hradené úradmi práce, a to za rovnakých podmienok ako vlastným štátnym príslušníkom.

3. Členské štáty vyvinú potrebné úsilie, aby osobám pod medzinárodnou ochranou uľahčili **plný** prístup k **činnostiam**, ktoré sú uvedené v odseku 2 ■ .

4. Uplatňuje sa právo platné v členských štátoch uplatniteľné na odmeňovanie, prístup k systémom sociálneho zabezpečenia, pokiaľ ide o činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, ako aj iné podmienky zamestnania.

Článok 27

Prístup k vzdelaniu

1. Členské štáty poskytnú prístup k vzdelávaciemu systému všetkým maloletým, ktorým bola udelená medzinárodná ochrana, a to za rovnakých podmienok ako vlastným štátnym príslušníkom.

2. Členské štáty umožnia dospelým, ktorým bola udelená medzinárodná ochrana, prístup k všeobecnému vzdelávaciemu systému, ďalšiemu školeniu alebo preškoleniu, a to za rovnakých podmienok ako štátnym príslušníkom tretej krajiny, ktorí majú legálny pobyt.

Článok 28

Prístup k postupom uznávania kvalifikácií

1. Členské štáty zaistia rovnaké zaobchádzanie medzi osobami pod medzinárodnou ochranou a vlastnými štátnymi príslušníkmi v súvislosti s existujúcimi postupmi uznávania zahraničných diplomov, osvedčení a iných dokladov o formálnych kvalifikáciách.

2. Členské štáty vyvinú potrebné úsilie na **uľahčenie** toho, aby osoby pod medzinárodnou ochranou, ktoré nemôžu poskytnúť listinné dôkazy o svojej kvalifikácii, mali **plný** prístup k vhodným programom na posúdenie, vyhodnotenie a akreditáciu ich

predchádzajúceho vzdelávania. Všetky takéto opatrenia musia byť v súlade s článkom 2 ods. 2 a článkom 3 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií¹.

Článok 29

Sociálne zabezpečenie

1. Členské štáty zaistia, aby osoby pod medzinárodnou ochranou získali v členských štátoch, ktoré im udelili takúto ochranu, potrebnú sociálnu pomoc, aká je poskytovaná štátnym príslušníkom tohto členského štátu.

2. *Výnimkou zo všeobecného pravidla stanoveného v odseku 1 môžu členské štáty obmedziť sociálnu pomoc udeľovanú príjmom postavenia utečenca alebo doplnkovej ochrany na základné výhody, ktoré sú potom poskytnuté na rovnakých úrovniach a za rovnakých podmienok oprávnenosti ako štátnym príslušníkom.*

Článok 30

Zdravotná starostlivosť

1. Členské štáty zaistia, aby osoby pod medzinárodnou ochranou mali prístup k zdravotnej starostlivosti za rovnakých podmienok oprávnenosti ako štátni príslušníci členského štátu, ktorý udelil takúto ochranu.

2. Členské štáty poskytujú za rovnakých podmienok oprávnenosti ako štátnym príslušníkom členského štátu, ktorý udelil **ochranu**, primeranú zdravotnú starostlivosť a v prípade potreby aj **liečenie mentálnych porúch** osobám pod medzinárodnou ochranou, ktoré majú osobitné potreby, ako sú tehotné ženy, osoby, ktoré zažili mučenie, znásilnenie alebo iné vážne formy psychického, fyzického alebo sexuálneho násillia, alebo maloletým, ktorí boli obeťami akejkoľvek formy zneužitia, zanedbania, využívania, mučenia, krutého, neľudského a ponižujúceho zaobchádzania, alebo ktorí trpeli v dôsledku ozbrojeného konfliktu.

Článok 31

Maloletí bez sprievodu

1. Hneď ako je to možné po udelení medzinárodnej ochrany, členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zaistenie zastúpenia maloletých bez sprievodu právnym poručníctvom alebo v prípade, keď je to potrebné, organizáciou zodpovednou za starostlivosť a blaho maloletých, alebo akýmkoľvek iným vhodným zastúpením vrátane toho, ktoré je založené na legislatíve alebo súdnom nariadení.

2. Členské štáty zaistia, aby boli riadne splnené potreby maloletých pri vykonávaní tejto smernice menovaným poručníkom alebo zástupcom. Príslušné orgány vykonávajú pravidelné

¹ Ú. v. EÚ L 255, 30.9.2005, s. 22.

posúdenia.

3. Členské štáty zaistia, aby maloletí bez sprievodu boli umiestnení:
 - a) spolu s dospelými príbuznými, alebo
 - b) v pestúnskej rodine, alebo
 - c) v strediskách špecializovaných na poskytnutie ubytovania pre maloletých, alebo
 - d) v inom ubytovaní vhodnom pre maloletých.

V tejto súvislosti sa zohľadnia názory dieťaťa v súlade s jeho vekom a stupňom dospelosti.

4. Pokiaľ je to možné, súrodenci sa ponechajú spolu, pričom sa zohľadňujú maximálne záujmy dotknutého maloletého, a najmä jeho vek a stupeň dospelosti. Zmeny trvalého pobytu maloletých sa obmedzia na minimum.

5. Ak je medzinárodná ochrana udelená maloletému bez sprievodu a pátranie po rodinných príslušníkoch ešte nezačalo, členské štáty začnú s pátraním po rodinných príslušníkoch maloletého bez sprievodu po udelení medzinárodnej ochrany, pričom chránia maximálne záujmy maloletého. ***Ak sa pátranie po rodinných príslušníkoch už začalo, členské štáty pokračujú v procese pátrania, ak je to potrebné.*** V prípadoch, keď môže existovať ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti maloletého alebo jeho blízkych príbuzných, najmä ak zostali v štáte pôvodu, sa musí venovať pozornosť zaisteniu toho, aby sa vykonával dôverný zber, spracovanie a obeh informácií týkajúcich sa takýchto osôb.

6. Tí, ktorí pracujú s maloletými bez sprievodu, majú mať a dostanú aj ďalšie primerané školenie týkajúce sa ich potrieb.

Článok 32

Prístup k ubytovaniu

1. Členské štáty zaistia, aby osoby pod medzinárodnou ochranou mali prístup k ubytovaniu za rovnakých podmienok ako ostatní štátni príslušníci tretej krajiny, ktorí majú legálny pobyt na ich územiach.

2. Členské štáty ***umožnia postup národného rozptýlenia osôb pod medzinárodnou ochranou a zároveň*** vyvinú potrebné úsilie na uplatňovanie politiky, ktorá zabráni diskriminácii osôb pod medzinárodnou ochranou a zabezpečí rovnaké príležitosti, pokiaľ ide o prístup k ubytovaniu.

Článok 33

Sloboda pohybu v rámci členského štátu

Členské štáty umožnia osobám pod medzinárodnou ochranou slobodu pohybu v rámci ich územia za rovnakých podmienok a obmedzení, ako sú tie, ktoré sú poskytované štátnym príslušníkom tretej krajiny, ktorí majú legálny pobyt na ich územiach.

Článok 34

Prístup k prostriedkom pre začlenenie

■ S cieľom uľahčiť začlenenie osôb pod medzinárodnou ochranou do spoločnosti členské štáty zabezpečia prístup k programom pre začlenenie, ktoré považujú za vhodné z hľadiska toho, aby sa zohľadnili špecifické potreby osôb *s postavením utečenca alebo osôb požívajúcich doplnkovú ochranu*, alebo vytvoria predbežné podmienky, ktoré zaručia prístup k takýmto programom.

■

Článok 35

Návrat do vlasti

Členské štáty môžu poskytovať pomoc osobám pod medzinárodnou ochranou, ktorí sa chcú vrátiť do vlasti.

KAPITOLA VIII

Administratívna spolupráca

Článok 36

Spolupráca

Každý členský štát menuje národný kontaktný bod a jeho adresu oznámi Komisii. Komisia oznámi túto informáciu ostatným členským štátom.

Členské štáty v spolupráci s Komisiou prijímú všetky potrebné opatrenia na vytvorenie priamej spolupráce a výmeny informácií medzi príslušnými orgánmi.

Článok 37

Pracovníci

Členské štáty zaistia, aby orgány a iné organizácie vykonávajúce túto smernicu dostali potrebné školenie a boli viazané zásadou dôvernosti, ako je definovaná vo vnútroštátnom práve, pokiaľ ide o akékoľvek informácie, ktoré získajú v priebehu svojej práce.

KAPITOLA IX

Záverečné ustanovenia

Článok 38

Správy

1. Do ...* Komisia podá správu Európskemu parlamentu a Rade o uplatňovaní tejto smernice a navrhne akéhokoľvek zmeny a doplnenia, ktoré sú potrebné. **Tieto návrhy na zmenu a doplnenie sa vykonajú prednostne v článkoch 2 a 7.** Členské štáty pošlú Komisii všetky informácie, ktoré sú vhodné pre vypracovanie tejto správy, do ...**.
2. Po predložení tejto správy Komisia podá správu Európskemu parlamentu a Rade o uplatňovaní tejto smernice minimálne každých päť rokov.

Článok 39 Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na zabezpečenie súladu s článkami **1, 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 16, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34 a 35** najneskôr do ...*. Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení **a tabuľku zhody medzi týmito ustanoveniami a touto smernicou.**

Pri prijímaní týchto ustanovení členské štáty uvedú odkaz na túto smernicu alebo takýto odkaz ich sprevádza pri ich úradnom uverejnení. Takisto uvedú, že odkazy v platných zákonoch, iných právnych predpisoch a správnych opatreniach na smernicu zrušenú touto smernicou sa považujú za odkazy na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze a jeho znenie upravia členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii text hlavných ustanovení vnútroštátneho práva v oblasti, na ktorú sa vzťahuje táto smernica ■.

Článok 40

Zrušenie

Smernica 2004/83/ES sa zrušuje **pre členské štáty viazané touto smernicou** s účinnosťou odo [dňa nasledujúceho po dátume uvedenom v prvom pododseku odseku 1 článku **39** tejto smernice]* bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehoty na transpozíciu smernice do vnútroštátneho práva stanovenej v prílohe I časti B.

Odkazy na zrušenú smernicu sa **pre členské štáty viazané touto smernicou** považujú za odkazy na túto smernicu a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe II.

Článok 41

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

* Ú. v. EÚ vložiť dátum: 42 mesiacov odo dňa uverejnenia v Úradnom vestníku Európskej únie.
** Ú. v. EÚ vložiť dátum: 36 mesiacov odo dňa uverejnenia v Úradnom vestníku Európskej únie.
* Ú. v. EÚ vložiť dátum: 24 mesiacov odo dňa uverejnenia v Úradnom vestníku Európskej únie.

Články *1, 2, 4, 8, 9, 10, 11, 16, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34 a 35* sa uplatňujú odo [dňa nasledujúceho po dátume uvedenom v prvom pododseku odseku 1 článku *39*]*.

Článok 42

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom *v súlade so zmluvami*.

V [...]

Za Európsky parlament

predseda

Za Radu

predseda

PRÍLOHA I

Časť A

Zrušená smernica
(uvedená v článku 40)

Smernica Rady 2004/83/ES

(Ú. v. EÚ L 304, 30.9.2004,
s. 12)

Časť B

Lehota na transpozíciu do vnútroštátneho práva
(uvedená v článku 39)

Smernica	Lehota na transpozíciu
2004/83/ES	10. október 2006

PRÍLOHA II
Tabuľka zhody

Smernica 2004/83/ES	Táto smernica
článok 1	článok 1
článok 2, úvodné slová	článok 2, úvodné slová
článok 2 písm. a)	článok 2 písm. a)
–	článok 2 písm. b)
článok 2 písm. b) až g)	článok 2 písm. c) až h)
–	článok 2 písm. i)
článok 2 písm. h)	článok 2 písm. j) prvá a druhá zarážka
–	článok 2 písm. j) tretia, štvrtá a piata zarážka
–	článok 2 písm. k)
článok 2 písm. i)	článok 2 ods. 1
článok 2 písm. j)	článok 2 písm. m)
článok 2 písm. k)	článok 2 písm. n)
článok 3	článok 3
článok 4	článok 4
článok 5	článok 5
článok 6	článok 6
článok 7	článok 7
článok 8 ods. 1 a 2	článok 8 ods. 1 a 2
článok 8 ods. 3	–
článok 9	článok 9

článok 10	článok 10
článok 11 ods. 1 a 2	článok 11 ods. 1 a 2
–	článok 11 ods. 3
článok 12	článok 12
článok 13	článok 13
článok 14	článok 14
článok 15	článok 15
článok 16 ods. 1 a 2	článok 16 ods. 1 a 2
–	článok 16 ods. 3
článok 17	článok 17
článok 18	článok 18
článok 19	článok 19
článok 20 ods. 1 až 5	článok 20 ods. 1 až 5
článok 20 ods. 6 a 7	–
článok 21	článok 21
článok 22	článok 22
článok 23 ods. 1	článok 23 ods. 1
článok 23 ods. 2 prvý pododsek	článok 23 ods. 2 prvý pododsek
článok 23 ods. 2 druhý pododsek	–
článok 23 odsek 2 tretí pododsek	–
článok 23 ods. 3 až 5	článok 23 ods. 3 až 5
článok 24 ods. 1	článok 24 ods. 1

článok 24 ods. 2	–
článok 25	článok 25
článok 26 ods. 1 až 3	článok 26 ods. 1 až 3
článok 26 ods. 4	–
článok 26 ods. 5	článok 26 ods. 4
článok 27 ods. 1 a 2	článok 27 ods. 1 a 2
článok 27 ods. 3	článok 28 ods. 1
–	článok 28 ods. 2 a 3
článok 28 ods. 1	článok 29 ods. 1
článok 28 ods. 2	–
článok 29 ods. 1	článok 30 ods. 1
článok 29 ods. 2	–
článok 29 ods. 3	článok 30 ods. 2
článok 30	článok 31
článok 31	článok 32
článok 32	článok 33
článok 33	článok 34
článok 34	článok 35
článok 35	článok 36
článok 36	článok 37
článok 37	článok 38
článok 38	článok 39
–	článok 40
článok 39	článok 41

článok 40

–

–

článok 42

Príloha I

Príloha II

Or. en

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Návrh Komisie na prepracovanie pôvodnej smernice 2004/83/ES je súčasťou úsilia o vytvorenie spoločnej európskej azylovej politiky do roku 2012. V prípade pôvodnej smernice sa s Európskym parlamentom iba konzultovalo. Teraz, po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy, má Parlament možnosť spolurozhodovania. Návrh, ktorý sa teraz dostáva na prerokovanie do pléna, je výsledkom šiestich neformálnych trialógov, čo – dúfajme – vyústí do zhody v prvom čítaní.

Existujúca smernica zahŕňa dva kľúčové prvky: **dôvody, na základe ktorých je dotknutá osoba oprávnená** získať štatút utečenca alebo doplnkovú ochranu, a **obsah** tejto ochrany z hľadiska práv na pobyt a zamestnanie a sociálnych práv v členskom štáte, ktorý je za ochranu zodpovedný.

Komisia predložila **prepracovaný návrh** (smernica KOM(2009)0551 v konečnom znení 2) ako výsledok požadovaného preskúmania predchádzajúcej smernice a vyvíjajúcej sa judikatúry. Je zrejmé, že medzi členskými štátmi existujú v praxi značné odchýlky, pokiaľ ide o vykonávanie súčasnej smernice. Celkovo to vedie k výrazným rozdielom v miere uznávania štatútu utečenca a k riziku, že sekundárny pohyb žiadateľov bude pokračovať. I keď niektoré rozdiely možno riešiť prostredníctvom zlepšenej spolupráce, v rámci ktorej by mal významnú úlohu zohrávať nový Európsky podporný úrad pre azyl, je potrebné objasniť legislatívny rámec, čiže samotnú smernicu, s cieľom zabezpečiť pevnejší a jednoznačnejší rámec pre proces vykonávania.

Dôležitou navrhovanou zmenou je vo väčšej miere priblížiť obe kategórie ochrany, a teda odkázať všeobecne na *osoby pod medzinárodnou ochranou*. Tým sa vykonávacím orgánom pripomenie, že obe kategórie ochrany sa navzájom doplňujú: doplnková ochrana nemá pre osoby ohrozené vážnym bezprávím v prípade návratu do krajiny ich pôvodu menší význam. Návrh sa takisto zameriava na užšiu aproximáciu práv týkajúcich sa obsahu ochrany, pričom je možno najvýznamnejšou otázkou prístup na trh práce. Väčšina členských štátov teraz už sotva rozlišuje medzi oboma skupinami. Rozdielne zaobchádzanie bude však aj naďalej možné v troch oblastiach: sociálna starostlivosť (ktorá odráža súčasný nezmenený stav – na sociálne zabezpečenie sa vzťahuje príslušné odôvodnenie); integračné opatrenia a povolenia na pobyt – hoci sa v súvislosti s povoleniami na pobyt dosiahol určitý pokrok, keďže obnovenie po jednom roku pre osoby požívajúce doplnkovú ochranu musí byť na obdobie najmenej dvoch rokov (v niektorých členských štátoch je to v súčasnosti odlišné). EP zastával názor, že to bolo dôležité pre integráciu a pre to, aby sa jednotlivcom poskytol pocit väčšej stability.

Pokrok sa dosiahol aj v otázkach týkajúcich sa rodu a rodovej identity. Tieto otázky sa teraz výslovne uvádzajú v článkoch súvisiacich so sociálnymi skupinami ohrozenými prenasledovaním. Do odôvodnení sa vložil aj odkaz na „zvyky a právne tradície“, ktoré by mohli mať škodlivé následky, ako napríklad mrzačenie pohlavných orgánov.

V súvislosti s najlepším záujmom dieťaťa sa ukázalo, že je ťažké nájsť vymedzenie pre

príslušné články, a preto sme sa dohodli na krátkom súbore zásad v odôvodnení 17. Predložený pozmeňujúci a doplňujúci návrh k článku 8 ods. 2, ktorý sa konkrétne zaoberá starostlivosťou o maloleté osoby bez sprievodu, sa teraz uvádza v príslušnom odôvodnení. Kontinuita starostlivosti o takéto deti je prvkom, ktorý by mal byť cieľom v rámci celého spoločného európskeho azylového systému (CEAS), čo je dôvodom zmien článku 31 ods. 5. Malo by to zabezpečiť potrebnú kontinuitu pri pátraní po rodinných príslušníkoch.

Ukázalo sa, že názory EP na rozšírenie vymedzenia pojmu rodiny sú pre Radu neprijateľné, hoci sa dosiahol určitý malý pokrok, pokiaľ ide o pridanie rodiča alebo iného príbuzného v súvislosti s osobou pod ochranou, ak už je prítomná v danej krajine. Zostáva na posúdenie, či nezahrnutie maloletých detí v manželskom stave predstavuje medzeru v oblasti ochrany, a preto sa do doložky o preskúmaní vkladá článok 2. Napriek veľmi jednoznačnému zneniu tohto článku a jeho vzťahu k potrebám ochrany si niektoré členské štáty želajú ponechať veľmi úzke vymedzenie pojmu rodiny, keďže sa obávajú budúcich žiadostí o zlúčenie rodiny – hoci táto smernica obsahuje jasné pravidlá týkajúce sa utečencov. Maloleté deti v manželskom stave sa teraz uvádzajú v odôvodnení 36a v súvislosti s výhodami.

Článok 7 sa týka aktérov ochrany. V EP prevláda názor, že v zásade možno za aktérov ochrany považovať len štáty, pričom medzinárodné orgány nemajú atribúty štátu a nemôžu byť stranami medzinárodných dohovorov. Cieľom obmedzenej zmeny pôvodného článku je posilniť požiadavky kladené na neštátnych aktérov, ak sa majú považovať za schopných poskytnúť účinnú a trvalú (teraz nie dočasnú) ochranu. Článok 7 sa uvádza aj v doložke o preskúmaní z dôvodu pokračujúceho začleňovania neštátnych orgánov.

Článok 8 sa týka vnútroštátnej ochrany v krajine, z ktorej utečenec uteká. V tomto prípade sa Rada rozhodla neodchýliť sa veľmi od znenia Komisie, aj keď časť pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov EP sa preberá v odôvodneniach – najmä tie, ktoré sa týkajú výraznej pozície proti vnútroštátnej ochrane, ak je aktérom prenasledovania štát.

Tabuľky zhody zostávajú problematickou oblasťou. Spravodajkyňa však Parlamentu odporúča akceptovať podstatu navrhovanej dohody, čo je krok vpred v porovnaní so súčasnou smernicou a umožňuje väčšiu bezpečnosť pre osoby pod medzinárodnou ochranou, väčšiu jasnosť pre členské štáty a – ako dúfame – vyústi do zníženia súčasných rozdielov pri poskytovaní spravodlivého a účinného systému.

PRÍLOHA: LIST VÝBORU PRE PRÁVNE VECI

VÝBOR PRE PRÁVNE VECI

PREDESDA

Ref. č.: D(2010)5206

Pán Fernando LOPEZ AGUILAR
Predseda Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť
a vnútorné veci
ASP 11G306
Brusel

Vec: ***Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako osôb pod medzinárodnou ochranou a obsah poskytovanej ochrany KOM(2009)551 v konečnom znení z 21. 10. 2009 – 2009/0164 (COD)***

Vážený pán predseda,

Výbor pre právne veci, ktorému mam tú česť predsedat', preskúmal uvedený návrh podľa článku 87 o prepracovaní v znení začlenenom do rokovacieho poriadku Parlamentu.

V odseku 3 tohto článku sa uvádza:

„Ak výbor, v ktorého pôsobnosti sú právne veci, dospeje k záveru, že návrh nevnáša žiadne iné podstatné zmeny ako tie, ktoré v ňom boli ako také označené, oznámi to gestorskému výboru.

V tomto prípade, okrem podmienok stanovených v článkoch 156 a 157, sú v gestorskom výbore prípustné pozmeňujúce a doplňujúce návrhy len vtedy, ak sa týkajú častí návrhu, ktoré obsahujú zmeny.

Ak však v súlade s bodom 8 medziinštitucionálnej dohody gestorský výbor tiež plánuje predložiť pozmeňujúce a doplňujúce návrhy ku kodifikovaným častiam návrhu Komisie, bezodkladne oznámi svoj úmysel Rade a Komisii, pričom Komisia by mala pred hlasovaním podľa článku 54 listom informovať výbor o svojom stanovisku k pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom a o tom, či zamýšľa, prípadne nezamýšľa, návrh prepracovania stiahnuť.“

Na základe stanoviska právnej služby, ktorej zástupcovia sa zúčastnili na stretnutiach konzultačnej pracovnej skupiny skúmajúcej návrh prepracovaného znenia, a v súlade s odporučeniami spravodajcu výboru požiadaného o stanovisko Výbor pre právne veci zastáva názor, že predmetný návrh neobsahuje žiadne podstatné zmeny okrem tých, ktoré tak boli

označené v návrhu alebo v stanovisku konzultačnej pracovnej skupiny, a že pokiaľ ide o kodifikáciu nezmenených ustanovení predchádzajúcich aktov s týmito zmenami, tento návrh obsahuje priamu kodifikáciu existujúcich textov bezo zmeny ich podstaty.

Okrem toho na základe článku 87 Výbor pre právne veci usúdil, že technické úpravy navrhované v stanovisku uvedenej pracovnej skupiny boli potrebné na to, aby sa zabezpečil súlad návrhu s prepracovanými pravidlami.

Napokon, Výbor pre právne veci po prerokovaní tejto otázky na svojej schôdzi 27. januára 2010 schválil 22 hlasmi (pričom nikto sa hlasovania nezdržal)¹ odporúčanie, aby Váš výbor ako gestorský výbor pristúpil k preskúmaniu uvedeného návrhu v súlade s jeho pripomienkami a článkom 87.

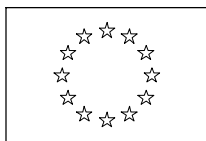
S úctou

Klaus-Heiner LEHNE

Príloha: Stanovisko konzultačnej pracovnej skupiny.

¹ Klaus-Heiner Lehne, Raffaele Baldassarre, Sebastian Valentin Bodu, Marielle Gallo, Alajos Mészáros, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Antonio Masip Hidalgo, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner, Alexandra Thein, Diana Wallis, Cecilia Wikström, Christian Engström, Jiří Maštálka, Francesco Enrico Speroni, Piotr Borys, Vytautas Landsbergis, Kurt Lechner, Arlene McCarthy, Toine Manders, Eva Lichtenberger, Sajjad Karim.

PRÍLOHA: STANOVISKO KONZULTAČNEJ PRACOVNEJ SKUPINY PRÁVNÝCH SLUŽIEB EURÓPSKEHO PARLAMENTU, RADY A KOMISIE

KONZULTAČNÁ PRACOVNÁ SKUPINA
PRÁVNÝCH SLUŽIEB

V Bruseli 23. novembra 2009

STANOVISKO

PRE EURÓPSKY PARLAMENT RADU KOMISIU

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako osôb pod medzinárodnou ochranou a obsah poskytovanej ochrany

(prepracované znenie)

KOM(2009)0551 z 21. 10. 2009 – 2009/0164(COD)

So zreteľom na Medziinštitucionálnu dohodu z 28. novembra 2001 o systematickejšom používaní techniky prepracovania právnych aktov, a najmä na bod 9 tejto dohody, sa 29. októbra 2009 konala schôdza konzultačnej pracovnej skupiny zloženej z príslušných právnych služieb Európskeho parlamentu, Rady a Komisie s cieľom preskúmať (okrem iného) uvedený návrh predložený Komisiou.

Po preskúmaní návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady na účely prepracovania smernice Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany konzultačná pracovná skupina na tejto schôdzi¹ po spoločnej dohode konštatovala toto:

- 1) V článku 9 ods. 3 treba úvodnú formuláciu „*V súlade s článkom 2 písm. c)*“ upraviť tak, aby znela „*V súlade s článkom 2 písm. d)*“.
- 2) V článku 19 ods. 1 treba slová „*po nadobudnutí účinnosti tejto smernice*“ upraviť tak, aby zneli „*po nadobudnutí účinnosti smernice 2004/83/ES*“.
- 3) V článku 23 ods. 2 treba odkaz „*v článkoch 24 až 34*“ upraviť tak, aby znel ako odkaz „*v článkoch 24 až 27 a 29 až 35*“.
- 4) V článku 39 ods. 1 prvý pododsek treba záverečnú vetu „*Komisii bezodkladne oznámia*“

¹ Konzultačná pracovná skupina mala k dispozícii anglickú, francúzsku a nemeckú jazykovú verziu návrhu a pracovala na základe anglickej verzie, ktorá je pôvodnou jazykovou verziou prerokúvaného textu.

znenie týchto ustanovení a tabuľku zhody medzi týmito ustanoveniami a touto smernicou.“ označiť sivým tieňovaním, ktoré sa všeobecne používa na označenie zásadných zmien v prepracovaných textoch.

5) V článku 39 ods. 2 treba záverečné slová „*a tabuľku zhody medzi uvedenými ustanoveniami a touto smernicou*“ označiť sivým tieňovaním.

6) V článku 42 treba opätovne použiť záverečné slová článku 40 smernice Rady 2004/83/ES („*v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva*“).

7) V prílohe I časti B treba uvedený dátum 10. októbra 2006 nahradiť dátumom 9. októbra 2006.

Konzultačná pracovná skupina preto po preskúmaní tohto návrhu jednomyselne konštatovala, že návrh neobsahuje žiadne zásadné zmeny a doplnenia okrem tých, ktoré sú takto označené v návrhu alebo v tomto stanovisku. Pracovná skupina takisto konštatovala, že pokiaľ ide o kodifikáciu nezmenených ustanovení predchádzajúceho aktu s týmito podstatnými zmenami a doplneniami, návrh obsahuje priamu kodifikáciu existujúceho textu bez zmeny jeho podstaty.

C. PENNERA
právny poradca

J.-C. PIRIS
právny poradca

L. ROMERO REQUENA
generálny riaditeľ

POSTUP

Názov	Minimálne ustanovenia pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako osôb pod medzinárodnou ochranou a obsah poskytovanej ochrany (prepracované znenie)	
Referenčné čísla	KOM(2009)0551 – C7-0250/2009 – 2009/0164(COD)	
Dátum predloženia v EP	21.10.2009	
Gestorský výbor dátum oznámenia na schôdzi	LIBE 12.11.2009	
Výbor požiadaný o stanovisko dátum oznámenia na schôdzi	JURI 12.11.2009	
Spravodajkyňa dátum menovania	Jean Lambert 11.1.2010	
Prerokovanie vo výbore	24.5.2011	12.7.2011
Dátum prijatia	12.7.2011	
Výsledok záverečného hlasovania	+: 46	–: 3
	0: 1	
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Jan Philipp Albrecht, Sonia Alfano, Alexander Alvaro, Gerard Batten, Vilija Blinkevičiūtė, Mario Borghezio, Rita Borsellino, Emine Bozkurt, Simon Busuttil, Philip Claeys, Carlos Coelho, Rosario Crocetta, Cornelia Ernst, Tanja Fajon, Hélène Flautre, Kinga Gőncz, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Ágnes Hankiss, Anna Hedh, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Timothy Kirkhope, Juan Fernando López Aguilar, Baroness Sarah Ludford, Monica Luisa Macovei, Véronique Mathieu, Jan Mulder, Antigoni Papadopoulou, Georgios Papanikolaou, Carmen Romero López, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Renate Sommer, Rui Tavares, Wim van de Camp, Renate Weber, Tatjana Ždanoka	
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Edit Bauer, Anna Maria Corazza Bildt, Ioan Enciu, Monika Hohlmeier, Jean Lambert, Antonio Masip Hidalgo, Mariya Nedelcheva, Hubert Pirker, Michèle Striffler, Kyriacos Triantaphyllides, Cecilia Wikström	
Dátum predloženia	14.7.2011	